

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 75-1928)

Originalt emne

Laan

Laan/Kommunens Laan

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 4. oktober 1928](#)
- 2) [Byrådsmødet den 11. oktober 1928](#)
- 3) [Byrådsmødet den 25. oktober 1928](#)
- 4) [Byrådsmødet den 22. november 1928](#)
- 5) [Byrådsmødet den 29. november 1928](#)
- 6) [Byrådsmødet den 13. december 1928](#)
- 7) [Byrådsmødet den 13. december 1928](#)
- 8) [Byrådsmødet den 10. januar 1929](#)
- 9) [Byrådsmødet den 17. januar 1929](#)
- 10) [Byrådsmødet den 24. januar 1929](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 4. oktober 1928 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 75-1928)

Forslag til Almindelige Betingelser for Udbydelse af et Kommunelaan paa 9,3 Mill. Kr.

Borgmesteren oplyste, at Budgetudvalget for saa vidt var enig om Forslaget, men d'Hrr.

Møller og Holst-Knudsen mente, at Kommunens Lønningsforhold først skulde bringes i

Orden. Taleren indsaa ikke, at der var nogen Forbindelse mellem disse to Ting, men for at

faa mere Tid til at arbejde paa Lønspørgsmaalet havde den socialdemokratiske Gruppe forlangt Laanesagen udsat i Henhold til Forretningsordenen.

Udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 11. oktober 1928 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 75-1928)

Forslag til Almindelige Betingelser for Udbydelsen af et Kommunelaan paa 9,3 Mill. Kr.

Bernt Jensen foreslog Sagen udsat i Henhold til Forretningsordenen.

Borgmesteren tvivlede om, at man kunde naa at faa Pengene ind til 1. December, men det vilde jo senere vise sig.

Udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 25. oktober 1928 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 75-1928)

Forslag til Almindelige Betingelser for et nyt Kommunelaan.

Følgende Forslag forelaa:

"Tilbudene skal indeholde Oplysninger om følgende Punkter:

1. Om Laanet ønskes anbragt i Indlandet eller tillige i Udlandet. Kommunen vil i sidste Fald være villig til at lade Obligationerne udfærdige saavel med dansk som med fremmed Tekst og lade dem være lydende saavel paa Kroner som paa fremmed Mønt til pari Kurs. Forfaldne Kuponer kunne derhos i saa Fald indløses og udtrukne Obligationer indfries foruden her i Landet tillige et eller flere Steder i Udlandet efter Laangiverens nærmere Opgivende.
2. Om Rentefoden. Denne kan sættes til 4½ eller 5 %. Obligationerne vil blive forsynet med halvaarlige Rentekupons, betalbare til de i Tilbudet nærmere angivne Terminer.

3. Laanets Amortisation. Denne skal ske i et Tidsrum af 30 Aar, og Renter og Afdrag maa saa nær som mulig udgøre en ensartet Ydelse. Amortisationen foregaar

a. ved aarlige Udtrækninger, som finder Sted 3 Maaneder før den Termin, hvori Afdraget skal erlægges. Første Afdrag forfalder til Betaling i første halvaarlige Rentetermin efter Indbetalingen af Laanets fulde Beløb,

b. eller ved Opkøb i det frie Marked, for saa vidt Obligationernes Kurs er under pari, eller ved Udtrækning til pari.

Der forbeholdes Kommunen Ret til efter 10 Aars Forløb fra Laanets Optagelse at forøge Amortisationen eller helt opsiges Laanet til Indfrielse.

4. Laanets Indbetaling. Beløbet for Obligationerne ønskes indbetalt denidansk

Kronemønt, saaledes at Kommunen ikke faar noget Kurstab eller nogen Bekostning af udenlandsk Obligationsstempel. Obligationerne bærer Renter fra den Termin, der ligger umiddelbart forud for Laanekontraktens Afslutning, og der bliver da at svare Kommunen Rente fra den nævnte Terminsdag til den Dag, da Købesummen staar til Kommunens Disposition.

5. Betaling i Udlandet. Forsaavidt Obligationerne og Rentekupons skal gøres betalbare i Udlandet, maa Tilbudet indeholde Oplysning om, hvilke Byrder der derved vil paadrages Kommunen.

6. Saafremt den Bydende bor i Udlandet, eller Obligationer og Rentekupons skal gøres betalbare der, maa der opgives en Repræsentant her i Byen eller i København, med hvem Byraadet kan forhandle om alt Laanet vedrørende med bindende Virkning for Laangiveren.

7. Der forbeholdes Byraadet fuld Frihed til at vælge imellem de indkomne Tilbud eller forkaste dem alle, ligesom eventuel Accept sker under Forbehold af Indenrigsministeriets Sanktion.

8. Eventuelle Udgifter til Laangiverens juridiske Konsulenter betales af Laangiveren.

Obligationerne vil blive underskrevne af samtlige tre Medlemmer af Byraadets Udvalg for Kasse- og Regnskabsvæsen, og samtlige Rentekuponer vil blive forsynet med Borgmesterens Fac-Simile. Laangiveren maa foranstalte Obligationerne med tilhørende Rentekuponer tilvejebragt, færdige til Underskrift, men den hermed forbundne Udgift til Papir, Trykning m. m. refunderer Kommunen ham.

Tilbudene maa være bindende til den d. A. inklusive. De stiles til Aarhus Byraad og afgives til Byraadets Ekspeditionskontor, Mejlgade Nr. 6, Aarhus, i forseglet Konvolut med Mærke "Tilbud paa Laan". Intet Tilbud modtages efter Kl. 12 Middag den ".

Borgmesteren forelagde Forslaget. Dét var oprindelig Hensigten, at Laanet skulde være i Orden til 1. December, saa Rentekuponerne kom til at løbe fra December til Juni Termin. Nu var Tiden imidlertid saa langt fremrykket, at det næppe kunde ordnes til den Tid, hvorfor Taleren vilde foreslaa, at Betingelserne kommer til at indeholde en Bestemmelse om, at Laanet optages inden Udgangen af December Maaned, og at Rentekuponerne kommer til at løbe fra 10. Januar til 10. Juli, saaledes at første Renteudbetaling finder Sted 10. Juli 1929 og første Afdrag

10. Januar 1930.

J. Chr. Møller var enig med Borgmesteren om Forslaget, men ønskede følgende Protokoltilførsel :

"Mindretallet er enigt om de Betingelser, hvorefter Laanet udbydes, men ønsker at tilføje, at efter Mindretallets Mening maa de af Indenrigsministeriet godkendte Ændringer til Lønregulativet bringes i Anvendelse, saaledes som vedtaget, fra 1. Oktober 1928."

Borgmesteren vilde saa i Henvendelsen til Ministeriet tilføje, at Mindretallet enstemmig havde været med til at bevilge Laan til Kommunens Værker, Randers Landevej o. s. v. uden at knytte nogen som helst Betingelse dertil.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 22. november 1928 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 75-1928)

Skrivelse fra Indenrigsministeriet angaaende de af Byraadet vedtagne alm. Betingelser for Affattelse af Tilbud om at yde Aarhus Kommune et Laan paa 9,3 Mill. Kr.

Borgmesteren bemærkede, at det var en af de Sager, som man plejede at tage for lukkede Døre. Men saasnart Skrivelsen var afgaaet fra Ministeriet blev den bekendtgjort i Aviserne, og naar det kunde finde Sted, var der jo ingen Grund til at tage Sagen i lukket Møde. I Dag

var Sagen krævet udsat i Henhold til Forretningsordenen.

Udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 29. november 1928 - side 10

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 75-1928)

Skrivelse fra Indenrigsministeriet angaaende Betingelser for Affattelse af Tilbud om Kommunelaan.

Borgmesteren henstillede at tage Sagen til Efterretning.

Bernt Jensen foreslog Sagen udsat i Henhold til Forretningsordenen.

Borgmesteren kunde ikke indse, hvad der opnaaedes derved.

Sagen udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 13. december 1928 - side 35

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 75-1928)

Indenrigsministeriets Skrivelse af 13. November angaaende Betingelserne for Optagelse af et Kommunelaan paa 9,3 Mill. Kr. (A., Side 252).

Toges til Efterretning.

Uddrag fra byrådsmødet den 13. december 1928 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 75-1928)

Skrivelse af 13. November 1928 fra Indenrigsministeriet angaaende Betingelserne for Optagelse af et Kommunelaan paa 9,3 Mill. Kr.

Følgende Skrivelse forelaa:

"Ved hertil at indsende de af Byraadet vedtagne "almindelige Betingelser for Affattelse af Tilbud om at yde Aarhus Kommune et Laan paa 9300000 Kr." har Byraadet i Skrivelse af 31. f. M. anholdt om Indenrigsministeriets Godkendelse af de saaledes vedtagne Betingelser.

I denne Anledning skulde man tjenstlig melde, at Indenrigsministeriet intet finder at erindre imod de vedtagne Bestemmelser i Almindelighed, idet dog i Anledning af Affattelsen af disses Post 3 bemærkes, at Ministeriet maa fastholde det i Skrivelse herfra af 22.

November t. A. indeholdte Vilkaar for Ministeriets Samtykke til Laanets Optagelse, at Laanets Tilbagebetaling straks begynder og saaledes, at den sker med mindst 1/30 aarlig i Løbet af højst 30 Aar.

Forinden Laanet efter Udbydelsen endeligt optages, forventes Vilkaarene indsendt hertil til Godkendelse.

Paa dertil i Byraadets Skrivelse af 31. f. M. indeholdt Foranledning skal man tilføje, at det af Byraadet vedtagne og af Indenrigsministeriet under 7. August d. A. stadfæstede Lønregulativ for Aarhus Kommunes Embeds- og Bestillingsmænd maa bringes til Anvendelse, saaledes som vedtaget, fra 1. Oktober d. A., samt at endeligt Samtykke til Laanets Optagelse ikke vil kunne forventes meddelt, medmindre dette er sket.

Da man ikke har modtaget den i Skrivelse herfra af 8. August d. A. begærte Oplysning, hvorledes den ved det under samme Dato stadfæstede Lønregulativ fremkommende Løndel paa 20 % skal stige og falde efter Pristallet, skal man derhos herved paany anmode om at erholde Oplysning meddelt herom."

Borgmesteren meddelte, at denne og den foregaaende Sag var af Byraadets Flertal forlangt behandlet for lukkede Døre, og det vilde derfor ske.

J. Chr. Møller tvivlede om, at det kunde forlanges, naar disse Sager 2 Gange havde været paa Dagsordenen for det aabne Møde og var bleven udsat.

Borgmesteren svarede, at det saa vilde blive afgjort ved Afstemning.

Det vedtoges med 12 Stemmer, at Punkt 8 og 9 udgaar til Behandling for lukkede Døre.

Uddrag fra byrådsmødet den 10. januar 1929 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

Indenrigsministeriets Samtykke til Udbydelsen af det ny Kommunelaan og Godkendelse af Ændringer i Lønregulativet som gældende indtil 1. April d. A.

Fra Ministeriet forelaa følgende Skrivelse:

"I Skrivelse af 13. f. M. udtalte Indenrigsministeriet, at man intet fandt at erindre imod de af Byraadet vedtagne "Almindelige Betingelser for Affattelse af Tilbud om at yde Aarhus Kommune et Laan paa 9300000 Kr.", dog at man maatte fastholde det i Skrivelse herfra af 22. November f. A. indeholdte Vilkaar for Ministeriets Samtykke til Laanets Optagelse, at Laanets Tilbagebetaling straks begynder, og at Tilbagebetalingen sker i Løbet af højst 30 Aar med mindst 1/30 aarlig, samt at endeligt Samtykke til Laanets Optagelse ikke vilde kunne forventes meddelt, med mindre det af Byraadet vedtagne og af Indenrigsministeriet under 8. August d. A. som gældende indtil 31. Marts 1929 stadfæstede Lønregulativ for Aarhus Kommunes Embeds- og Bestillingsmænd bragtes til Anvendelse fra den 1. Oktober d. A. at regne. Byraadet har derefter i Andragende af 14. d. M. (75-1928 og 37 - 28) ved at meddele, at Byraadet tiltræder det stillede Vilkaar for Laanets Tilbagebetaling, samt at Byraadet har vedtaget at lade det ændrede Lønregulativ træde i Kraft fra den 1. Oktober d. A., anholdt om Indenrigsministeriets Samtykke til, at Laanet nu udbydes efter de tidligere godkendte Betingelser, hvorhos Byraadet har oplyst, at Raadet har vedtaget, at den Løndel paa 20 %, som ved det ændrede Lønregulativ er gjort bevægelig i Forhold til Pristallet, reguleres fra og med den

1. Oktober 1929 halvaarligt i op- eller nedadgaaende Retning med 1/17 for hver fulde 3 Point Stigning eller Fald i det af det statistiske Departement udregnede eller et paa tilsvarende Maade udregnet Pristal.

I denne Anledning skulde man tjenstlig melde, at Indenrigsministeriet herved meddeler Samtykke til, at Laanet udbydes efter de af Byraadet vedtagne "Almindelige Betingelser for affattelse af Tilbud om at yde Aarhus Kommune et Laan paa 9300000 Kr.", naar Bestemmelsen i disses Post 3 angaaende Laanets Tilbagebetaling ændres i Overensstemmelse med foranstaaende, samt at Ministeriet efter Omstændighederne kan godkende de af Byraadet vedtagne Lønningsregler dog kun, som tidligere udtalt, som gældende indtil 31. Marts 1929.

Det tilføjes, at man inden Udgangen af Februar Maaned 1929 forventer at modtage Indstilling angaaende de Lønningsregler, som vil være at bringe til Anvendelse efter 1. April 1929, i hvilken Henseende man henviser til det i Skrivelse herfra af 8. August f. A. derom udtalte. Forinden Laanet paa de 9300000 Kr. endeligt optages, forventes man derhos Vilkaarene for dette indsendt til Godkendelse i Overensstemmelse med Laanebetingelsernes Post 7.

Med Hensyn til den i Byraadets Skrivelse af 27. Oktober 1927 omhandlede Stempelbegunstigelse vedrørende Laanet maa man have Byraadet henvist til derom at indgive Andragende til Skattedepartementet."

Toges til Efterretning.

Uddrag fra byrådsmødet den 17. januar 1929 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 75-1928)

Indstilling fra den socialdemokratiske Byraadsgruppe om, at det paatænkte Laan paa 9,3 Mill. Kr. nu optages.

Borgmesteren erindrede om, at Kommunebogholderen i Fjor gav en Oversigt over, hvorledes Kommunens Finanser antagelig vilde stille sig indtil 1. Januar 1929. Efter denne Opgørelse skulde Gælden være 5 Mill. Kr, men den var pr. 1. Januar 6,2 Mill. Der forelaa en Redegørelse fra Kommunebogholderen, som viste, hvorfor Beløbet var steget; det skyldtes Fjernopvarmningen, forskellige Gadeanlæg samt en Fordyrelse af Kommunens Værker. Den 14. Januar var Gælden 6324668 Kr. og deraf havde Belysningsvæsenet lagt Beslag paa 8262300 Kr. foruden en Forskudsum paa 2780500 Kr.

M. C. Falk henviste til, at Byraadet hidtil havde været enig om at fremme denne Sag, hvorfor Taleren vilde foreslås, at Laanet nu optages.

Borgmesteren havde allerede gjort nogle Forarbejder til Laanets Udbydelse. Den løse Gæld var jo bleven temmelig stor, og det var rarest at faa en Del af den ud af Verden.

Det vedtoges at paalægge Budgetudvalget at gaa i Gang med Laanesagen og faa Spørgsmaalet ordnet hurtigst muligt.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 75-1928)

Sagen angaaende de det ny Kommunelaan.

Borgmesteren erindrede om, at man i sin Tid søgte om Tilladelse til at anbringe Laanet saavel i Indlandet som i Udlandet. I første Tilfælde blev man fri for ubehagelige Følger af Kronens Fald i Forhold til andre Landes Penge. Under Krigen viste det sig, at det Laan paa 9 Mill. Kr., som Kommunen har hos Hambro i London, gav et Tab paa Grund af Kronens Fald paa 700000 Kr.; dog indvandt man det meste ved at opkøbe Obligationerne, mens Kursen var lav, saa det virkelige Tab blev ca. 160000 Kr. Der var nu kommen et Tilbud om et indenlandsk Laan, som Taleren skulde oplæse:

"Privatbanken i København, Den Danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank, Københavns Handelsbank, Fyens Disconto-Kasse, Aarhus Privatbank og Bankfirmaet B. Henriques jr. tilbyder herved at overtage:

Kr. 9300000 - 5 % Aarhus Kommune Obligationer rentebærende fra 2. Jannar 1929 paa følgende Vilkaar:

1) Overtagelseskursen er 92 % at erlægge kontant med et Tillæg af 5 % Rente fra 2. Januar d. A. til Betalingsdagen.

2) Obligationerne amortiseres ved Udtrækning til Pari Kurs i Løbet af 30 Aar med 1/20 aarlig; første Udtrækning finder Sted pr. 2. Januar 1930.

3) Obligationerne er uopsigelige fra Laangiverens Side, men Laantageren har Ret til efter 10 Aars Forløb fra Laanets Overtagelse at forøge Amortisationen eller helt at opsiges Laanet til Indfrielse med 3 Maaneders Varsel til en 2. Januar Termin.

Renteterminerne er 2. Januar og 1. Juli.

4) Alle Udgifter vedrørende Trykning af Prospektus og Interimsbeviser samt Udstedelse og eventuel Stempling af de definitive Obligationer bæres af Kommunen, medens de øvrige Omkostninger vedrørende Emissionen falder Konsortiet til Last.

5) Dette Tilbud er gældende mod Accept senest Fredag den 25. ds. paa Betingelse af, at

der ikke i Mellemtiden indhentes Tilbud fra anden Side.

6) Hvis vort Tilbud accepteres, vil der inden 1. Februar d. A. være at oprette en Kontrakt indeholdende de for saadanne Laan sædvanligt gældende Vilkaar.

7) Det er endvidere en Forudsætning, at Kommunen forpligter sig til enten direkte eller gennem de emitterende Banker hurtigst muligt at søge disse Obligationer optaget til daglig Notering paa Københavns Børs."

Efter dette vilde den effektive Rente blive 5,87, og man kunde faa udbetalt ca. 8540000 Kr. Det var forsøgt at faa Kursen forhøjet til 93, og man havde ogsaa udtalt Ønsket om at faa en Ordning, hvorefter Kommunen fik Ret til at købe Obligationerne til Indløsning af Laanet; men paa disse Ønsker var der kommet et rent Afslag, idet Konsortiet maatte holde sig til det givne Tilbud. Spørgsmaalet var nu, om Kommunen vil modtage Tilbudet eller ikke, og man maatte da først være klar over, om man kunde fortsætte Administrationen uden Laanet. Taleren havde her Bankdirektør Andersens Ord for, at Kommunen ikke vilde komme til at mangle Penge foreløbig, idet Bankens Forhold havde bedret sig betydeligt i den senere Tid. Budgetudvalget var derefter enedes om at foreslaa Byraadet, at man ikke accepterer Tilbudet, og hvis det vandt Tilslutning, vilde det sikkert være klogest, at der ikke gives nogen som helst Oplysning til Offentligheden om Tilbudet.

P. Petersen anbefalede at tiltræde Budgetudvalgets Forslag. Det var ikke noget særlig billigt Tilbud, og det blev næppe vanskeligt at faa et andet mindst lige saa godt. Det forløb ganske vist, at det for Øjeblikket var vanskeligt at faa Laan i Udlandet; men naar man havde det nævnte Tilsagn fra Privatbanken, var man i nogen Grad Herre over, hvornaar man vil optage Laanet.

Borgmesteren ansaa det for klogest at stille Sagen i Bero i nogle Maaneder, da de danske Papirer for Øjeblikket laa lavt; den samme Opfattelse havde Bankdirektør Andersen.

J. Chr. Møller mente heller ikke, man skulde modtage det foreliggende Tilbud. Taleren var enig med Borgmesteren i, at Sagen skal være hemmelig, men det maatte da ordnes saaledes, at man kan henvise eventuelle Forespørgsler til Borgmesteren, og han kunde saa give et passende Svar.

M. Brammer sluttede sig til Budgetudvalgets Forslag og fandt Betingelserne for Laanet temmelig stramme. Man burde dog maaske ikke helt stille Sagen i Bero, men i Stilhed undersøge, hvorledes Forholdene ligger paa det amerikanske og engelske Pengemarked.

Borgmesteren svarede, at det kunde man nok til en vis Grad, men hvis det blev bekendt, blev man hurtigt overrendt med Agenter, og Bankerne ligeledes.

Bernt Jensen anbefalede at slutte sig til Budgetudvalgets Indstilling.

Det vedtoges at meddele Konsortiet, at Kommunen ikke ønsker at akceptere tilbudet.

